



Warszawa, 28.07.2005 r.

**RZECZPOSPOLITA POLSKA**  
**Zastępca**  
**Rzecznika Praw Obywatelskich**

*dr hab. Jerzy ŚWIĄTKIEWICZ*

RPO-505810-IX-903/05/TO

00-090 Warszawa Tel. centr. 551 77 00  
Al. Solidarności 77 Fax 827 64 53

**Pan**  
**Gen. Insp. Leszek SZREDER**  
**Komendant Główny Policji**

**Ul. Puławska 148/150**  
**02-514 WARSZAWA**

Szanowny Panie Komendancie,

Uprzejmie informuję, iż w dniach 20 - 21 oraz 30 czerwca 2005 r. pracownicy Zespołu Ochrony Praw Żołnierzy i Funkcjonariuszy Służb Publicznych Biura Rzecznika Praw Obywatelskich dokonali kontroli - z punktu widzenia praw i wolności obywatelskich funkcjonariuszy Policji, akt zakończonych postępowań dyscyplinarnych w Centralnym Biurze Śledczym (CBS). Wnioski pokontrolne pozwalam sobie przedstawić Panu Komendantowi z prośbą o ustosunkowanie się do nich :

1. Większość kierowców jeździ nie ubezpieczonymi w Auto Casco samochodami, więc za szkody wyrządzone w służbowym pojeździe kierowca musi zapłacić z własnej kieszeni (do wysokości kwoty trzymiesięcznego uposażenia przysługującego funkcjonariuszowi). Niektórzy kierowcy, żeby nie dochodziło do takich sytuacji, z własnej inicjatywy opłacają składkę AC - według informacji uzyskanych od funkcjonariuszy - ok. 150 zł rocznie. Przy ich obecnych zarobkach oraz coraz droższych samochodach policyjnych, każda nawet drobna „stłuczka” z winy kierowcy - policjanta, to ogromne obciążenie dla jego skromnego budżetu. Nie do zaakceptowania jest fakt, że funkcjonariusze Policji ponoszą opłaty za AC w sytuacjach kiedy wykonują oni zadania służbowe. Należałoby zatem - zdaniem Rzecznika, w trybie pilnym objąć pojazdy służbowe ubezpieczeniem AC. Przecież to właśnie dzięki policjantom towarzystwa ubezpieczeniowe odzyskują znaczne kwoty w związku z wyłudzeniami odszkodowań od nieuczciwych kierowców. Wystarczyłoby najprawdopodobniej niewielki procent od tej sumy przeznaczyć na AC dla Policji.

2. Kolejny problem pojawia się w momencie, kiedy funkcjonariusz, w trakcie pełnienia zadań operacyjnych zobligowany został prowadzić obserwację osoby podejrzanej, która to nie stosuje się do Prawa o ruchu drogowym (np. porusza się po terenie zabudowanym z prędkością 120 km/h). Wówczas policjant staje przed wyborem: - czy prowadzić obserwację, a następnie odpowiadać dyscyplinarnie za popełnione wykroczenie (art. 132 ust. 1, ust. 4 ustawy z dnia 6 kwietnia 1990 r. o Policji (tj. Dz.U. z 2002 r. Nr 7 poz. 58 ze zm.), - albo nie wykonać zadania, a następnie odpowiadać z art. 231 kk (niedopełnienie obowiązków). Jakiej decyzji by nie powziął i tak zostanie mu wszczęte postępowanie dyscyplinarne. W takiej sytuacji trudno mówić o dobrym wykonywaniu zadań, jeżeli ponoszą oni odpowiedzialność dyscyplinarną za wykonywane czynności służbowe. Nawet jeżeli ostatecznie osoba podejrzana zostanie zatrzymana, policjant może nie dostać nagrody, ponieważ wszczęto mu postępowanie dyscyplinarne w związku z przekroczeniem prędkości, co uwidocznienie zostało na zdjęciu fotoradaru, a następnie uznano winnym popełnienia przewinienia dyscyplinarnego.
3. Projekt ustawy o Policji w art. 187 ust. 5<sup>1</sup> przewiduje, że policjant nie będzie odpowiadał dyscyplinarnie za popełnienie czynu o znamionach wykroczenia albo wykroczenia skarbowego. W projekcie przewidziano również możliwość nie wszczynania postępowania dyscyplinarnego w przypadku stosunkowo nieznacznego przewinienia dyscyplinarnego, uzasadniającego zastosowanie wobec policjanta dolegliwości w postaci rozmowy dyscyplinarnej. Po uchyleniu wcześniej obowiązującej normy<sup>2</sup>, przewidującej przeprowadzenie z funkcjonariuszem rozmowy dyscyplinującej, policjanci są karani dyscyplinarnie za drobne i wynikające czasami z nieporozumień pomiędzy nimi samymi lub przełożonymi. Powoduje to u nich stan, w którym boją się podejmować pewnych czynności służbowych w obawie przed wszczęciem im postępowania dyscyplinarnego. Projektowane zmiany wychodzą naprzeciw oczekiwaniom policjantów w omawianym zakresie, jednak pozostają one w fazie postulowanych zmian, nie mając przełożenia na konkretne działania organów odpowiedzialnych za wprowadzenie ich w życie.

<sup>1</sup> [http://www.gazeta.policja.pl/pliki/projekt\\_ustawy\\_o\\_policji.pdf](http://www.gazeta.policja.pl/pliki/projekt_ustawy_o_policji.pdf);

<sup>2</sup> § 12 ust.2 pkt 2 rozporządzenia Ministra Spraw Wewnętrznych i Administracji z dnia 19 grudnia 1997 r. w sprawie szczegółowych zasad i trybu udzielania wyróżnień oraz przeprowadzania postępowania dyscyplinarnego w stosunku do policjantów (Dz.U. Nr 4 poz. 14 ze zm.) uchylony rozporządzeniem Ministra Spraw Wewnętrznych i Administracji z dnia 18 listopada 2003 r. w sprawie szczegółowego trybu postępowania przy udzielaniu wyróżnień policjantom (Dz.U. Nr 198 poz. 1932) w związku z wejściem w życie ustawy z dnia 29 października 2003 o zmianie ustawy o Policji (Dz.U. Nr 192 poz. 1873).

Poddaję także pod rozważenie, iż zdecydowana większość (ok. 70% ze zbadanych 85 akt postępowań dyscyplinarnych) prowadzonych postępowań dyscyplinarnych dotyczyła kolizji oraz innych wykroczeń drogowych funkcjonariuszy CBŚ. Policjant wykonujący zadania nie oznakowanym pojazdem służbowym ma bezwzględny obowiązek poruszania się zgodnie z przepisami, na równi z innymi uczestnikami ruchu drogowego. Obowiązek przestrzegania przepisów Prawa o ruchu drogowym dotyczy także funkcjonariuszy służb operacyjnych Policji, w tym kierujących pojazdami operacyjnymi. W razie popełnienia przez policjanta wykroczenia w ruchu drogowym, jak również każdego innego - odpowiada on dyscyplinarnie. Z reguły funkcjonariusza uznaje się winnym popełnienia przewinienia dyscyplinarnego oraz odstępuje się od ukarania. Sytuacja jest o tyle trudna dla policjanta, iż z momentem wszczęcia mu postępowania dyscyplinarnego zawieszane zostają praktycznie wszystkie nagrody, w tym nagroda roczna. W okresie prowadzenia postępowania policjant pozbawiony jest również możliwości otrzymania premii, odznaczeń, awansu bez względu na osiągnięcia służbowe. W razie spowodowania drobnej nawet „stłuczki”, jeżeli zostanie on ukarany mandatem karnym, obowiązkowe jest wszczęcie postępowania dyscyplinarnego. Uznanie winnym oraz odstąpienie od ukarania pociąga za sobą szereg dolegliwości natury finansowej. Zgodnie z § 4 ust. 1 pkt 2 rozporządzenia Ministra Spraw Wewnętrznych i Administracji z dnia 20 czerwca 2002 r. w sprawie warunków przyznawania policjantom nagród rocznych, nagród uznaniowych i zapomóg (Dz.U. Nr 86 poz. 789 ze zm.) - nagrodę roczną obniża się o 20% - 50% w przypadku naruszenia przez policjanta dyscypliny służbowej w czasie lub podczas wykonywania zadań albo czynności służbowych, jeżeli w zakończonym prawomocnie postępowaniu dyscyplinarnym **został uznany winnym zarzucanych mu czynów**. Efektem wydania orzeczenia o uznaniu winnym oraz odstąpieniu od ukarania jest obniżenie przynajmniej o 20% nagrody rocznej. Oczywiście w praktyce, policjant nie otrzymuje również tzw. nagród uznaniowych np. za podnoszenie kwalifikacji zawodowych.

W związku z powyższym, na podstawie art. 13 ust. 1 pkt 2 ustawy z dnia 15 lipca 1987 r. o Rzeczniku Praw Obywatelskich (tj. Dz. U z 2001 r. Nr 14 poz. 147) zwracam się do Pana Komendanta z prośbą o zajęcie stanowiska w tych sprawach.

Będę wdzięczny za potraktowanie sprawy, w miarę możliwości jako pilnej.

Z poważaniem

/-/